

Advocaat Robert M. houdt zijn mond

■ Wildgroei aan berichten over zedenzaak kan invloed hebben op de loop van het proces

ANALYSE

Nico de Fijter

In de wildgroei aan berichten over de Amsterdamse zedenzaak ontbreekt één stem: die van de advocaat van hoofdverdachte Robert M. Die stilte laat zich moeilijk verklaren. Zo wordt wel de schijn gewekt dat M., vooruitlopend op zijn proces, al op flinke achterstand staat.

Voor een deel kan het niet anders: Robert M. zijn beperkingen opgelegd. Dat betekent dat hij vrijwel geen contact met de buitenwereld mag hebben: geen telefoon, geen post, geen kranten, geen tv, geen internet, geen contact met andere getuineerden. Alleen zijn advocaat mag hem bezoeken. Maar ook die is door de beperkingen gebonden: hij mag zijn cliënt niets vertellen over wat er buiten de gevangenisdeuren over de zaak wordt gezegd. Andersom mag hij evenmin melden wat hij met zijn cliënt heeft besproken.

Maar toch: in alle grote strafzaken verschijnt er doorgaans onmiddellijk een advocaat in beeld. Het is uitzonderlijk dat dat nu niet gebeurt, te meer omdat de andere partijen bepaald niet zwijgen.

Als een verdachte beperkingen zijn opgelegd, geldt dat ook het Openbaar Ministerie (OM) terughoudend moet zijn met mededelingen over de zaak. Desalniettemin heeft de Amsterdamse vierhoek – politie, justitie, gemeente en GGD – van begin af gekozen voor „een grote mate van openheid”.

Dat begon met de persconferentie waarbij de foto van M. werd getoond. Sindsdien verschijnt de Amsterdamse burgemeester Van der Laan veel in beeld en stuurt de gemeente namens de vierhoek vrijwel dagelijks een update naar de pers. In die updates wordt van alles verteld: dat er weer bijeenkomsten met ouders zijn gehouden, dat het voorarrest van een van de medeverdachten is verlengd, dat er medewerkers van de gemeente bij kinderdagverblijf Het Hofnarretje zijn gestationeerd. Maar ook veel mededelingen over het strafrechtelijk onderzoek: hoeveel kinderen mogelijk betrokken zijn bij de zaak, hoe het met het ontsleutelen

Robert M. werkte kort op De Toverlantaarn in de Amsterdamse wijk Watergraafsmeer en zou ook daar een kind misbruikt hebben.

FOTO WFA

van data op de computer van M. gaat, én wat de verdachte tijdens verhoren heeft verklaard.

De top van het Openbaar Ministerie heeft een paar jaar geleden de 'aanwijzing voorlichting' opgesteld, een richtlijn die voorschrijft hoe de voorlichting in strafzaken is geregeld. De richtlijn stelt dat „zoveel mogelijk [woordt] voorkomen dat de behandeling van de strafzaak in de media plaatsvindt in plaats van in de rechtszaal. Het is in het gemeenschappelijk belang van OM, politie en advocatuur om escalatie in de berichtgeving te voorkomen.”

In het verlengde van de openheid van de autoriteiten, is er een stortvloed aan berichten in de media. Door de passieve houding van de advocaat leunt die berichtgeving vrijwel louter op de informatie van de kant van politie en justitie.

De meeste berichten gaan over het onderzoek, een aantal gaat specifiek over de persoon van de hoofdverdachte en de twee medeverdachten. Zo meldde de Telegraaf eerder deze week – op basis van 'bronnen rond het onderzoek' – dat M. geprobeerd zou hebben zich in zijn cel van het leven te beroven. Hij zou zich bovendien 'debiel' gedragen en zich regelmatig van zijn kleding ontdoen. 'Het Monster van Riga wil dood', kopte de ochtendkrant.

Er verschijnen ook berichten over de verdachten die niets met de zedenzaak te maken hebben. De Amsterdamse stadszender AT5 diepte uit de eigen archieven een filmpje op uit 2003 waarin medeverdachte Richard van O. zich beklaagt over de kwaliteit van het Amsterdamse kraanwater. 'Naar nu blijkt', meldt AT5 erbij, 'zou Van O. een jaar daar-

voor een 11-jarige jongen hebben aangerand.' Dat de zee aan berichten van invloed zal zijn op het strafproces tegen Robert M. ligt erg voor de hand. Het is geen zeldzaamheid dat een verdachte juist vanwege de grote media-aandacht een lagere straf krijgt opgelegd. De advocaat van zo'n verdachte zal aanvoeren dat zijn cliënt allang veroordeeld is.

„Onze openheid is heel bewust”, zegt een gemeentewoordvoerder. „Toen het aantal betrokken kinderen moest worden bijgesteld naar mogelijk 64 hebben we allereerst de ouders geïnformeerd. Omdat onze primaire zorg op hen is gericht. Maar als de ouders het weten, komen media het ook te weten. Om een al te wild geruchtencircuit tegen te gaan, kunnen we beter zelf zorgen voor juiste informatie. Dat kan veel maatschappelijke onrust wegnemen.”

Directeur Hofnarretje

Albert Drent, de vorige week opgestapte directeur van kinderdagverblijf Het Hofnarretje in Amsterdam, zegt dat hij geen kinderen heeft misbruikt. Ook zou hij nooit iets gemerkt hebben van misbruik waarvan zijn oud-werknemer Robert M. wordt verdacht, aldus Drent in het programma *EenVandaag* gisteren. Het Openbaar Ministerie (OM) doet onderzoek naar slaapfeestjes voor vierjarigen die bij hem thuis werden gehouden. Die feestjes voor groepjes van vijf, zes kinderen werden door zijn ex-vrouw georganiseerd, zegt Drent. „Ze sliepen in de logeerkamer en de volgende dag kwamen de ouders na het ontbijt. Er waren altijd leidsters bij.”

Opsporingsteam zedenzaak telt 150 fulltime rechercheurs

■ Amsterdams politiekorps krijgt hulp van specialisten

Perdiep Ramesar

AMSTERDAM – Honderdvijftig politiemensen zijn fulltime bezig met de Amsterdamse zedenzaak rondom ex-crècheleider Robert M. Daarnaast worden specialisten en andere ondersteuning van korpsen elders in het land 'ingevolegd'. Aan de zedenzaak werken alleen dienders in burger, geen 'platte petten'. De korpsleiding wordt dagelijks over de zaak geïnformeerd.

In de media circuleert het aantal van 500 rechercheurs dat op deze zaak zou zitten, maar dat ontkent de politie Amsterdam-Amstelland. Dat gerucht kwam naar buiten, omdat er circa 500 mensen bij een bijeenkomst zouden zijn geweest om over de zedenzaak te kunnen praten.

„Dat aantal van 500 is ook onzinnig. Bij die bijeenkomst waren zo'n 200

tot hooguit 300 mensen. Die sessie was voor iedereen die enigszins bij deze zaak betrokken is en behoefte had om erover te praten. Dus niet alleen de rechercheurs die er nu dagelijks mee bezig zijn”, meldt de zegsman. „Er waren ook agenten bij die brieven bij betrokken ouders hebben bezorgd en die de informatiebijeenkomsten hebben bevestigd.”

Bij die 150 zitten onder meer zedenrechercheurs die de kinderporno en seksueel misbruik onderzoeken. Zij bekijken en analyseren afbeeldingen en filmpjes die zijn gevonden. Daarnaast lopen er deelonderzoeken. Die worden gedaan door andere rechercheurs. Zij gaan bijvoorbeeld de gangen en achtergronden van de drie verdachten na. Zij worden ondersteund door it-specialisten die de in beslag genomen computers en bestanden toegankelijk

maken voor de rechercheurs.

Bij de politiemensen van buiten behoren de 'familierechercheurs'. Zij maken geen onderdeel uit van het opsporingsteam van 150 man, maar zijn aanspreekpunt voor de ouders van eventuele slachtoffers. Hoofdverdachte Robert M. heeft in zijn 'bekennende verklaringen' de namen van 64 kinderen genoemd. Elk gezin van een genoemd kind heeft een familierechercheur toegewezen gekregen. Een aantal van die specialisten komt uit de hoofdstad, een deel van andere korpsen.

Het Amsterdamse korps heeft ook gebruik gemaakt van politiemedewerkers uit andere regio's die zich niet met opsporing bezighouden. Zo kreeg de communicatieafdeling ondersteuning om berichten uit de media te verzamelen en door te sturen naar het opsporingsteam.

Grote hoeveelheden kinderporno

In de landelijke database kinderpornografie van het Korps Landelijke Politiediensten staan circa 1,8 miljoen afbeeldingen. In Nederland zijn vermoedelijk 100.000 tot 200.000 kinderpornofilms in omloop. Een op de drie afbeeldingen komt van een in Nederland gehoste server. De rest komt uit het buitenland, volgens gegevens van het Openbaar Ministerie (OM).

Er circuleren foto's met verschillende kinderen, en met meerdere beelden van hetzelfde kind. De database kinderpornografie van Interpol bevat afbeeldingen van meer dan 20.000 individuele kinderen. Slechts een fractie daarvan – 500 – is geïdentificeerd. Niet al het materiaal is te achterhalen voor de politie vanwege de grote aantallen. Ter vergelijking: alleen al bij de dertig verdachten van het opgerolde internationale 'Lost Boy'-netwerk zijn vele terabytes gevonden. Eén terabyte (1000 gigabyte) kinderporno staat gelijk aan minstens één kamer met ordnars vol afbeeldingen.

Het OM bepaalde dit jaar dat in kin-

derporno zaken onvoorwaardelijke gevangenisstraffen worden geëist en geen taakstraffen meer. Bovendien kreeg de Nationaal Rapporteur Mensenhandel, Corinne Dettmeijer-Vermeulen, ook kinderpornografie tot haar taken. Bij de aanpak van kinderpornografie richt zij zich op het ontwikkelen van een integrale aanpak, waarbij naast aandacht voor downloaders, verspreiders en producenten ook aandacht is voor (potentiële) slachtoffers.

advertentie

FEMKE HALSEMA
ZOEKEN NAAR VRIJHEID

Lees nu haar politieke testament

WWW.PBO.NL

ROMETHUS